Elinvoimakeskus

Uudenmaan elinvoimakeskuksen lausunto tarkastusvaliokunnalle

Valtionavustusten myöntäminen, käytön valvonta ja tuloksellisuuden arviointi. Arvio kokonaisuuden toimivuudesta Uudenmaan elinvoimakeskuksen näkökulmasta.

Elina Korpi

Valtionavustusten valvonnan ja arvioinnin haasteet

- Uudenmaan elinvoimakeskus myöntää työllisyysalueille valtionavustusta nuorten työllistymiseteliä varten
- Vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelut siirtyivät valtiolta kunnille
    - Elinvoimakeskuksilla ei ole enää pääsyä keskeisiin työllisyyden tietovarantoihin
- Tiedonsaantioikeuksia ei ole turvattu riittävällä tavalla
    - Ei mahdollisuutta valvoa avustusten käyttöä tai sitoumusten toteutumista
    - Tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi olennaisesti vaikeutunut
    - Valtionavustusten elinkaaren kokonaisvaltainen hallinta heikentynyt

Rahoituksen ennakoitavuus ja toimeenpanon tasalaatuisuus

- Määrärahojen voimakas vuosittainen vaihtelu koetaan haastavana
- Vaihteleva rahoituksen määrä
    - Heikentää toimeenpanon pitkäjänteisyyttä
    - Vaikeuttaa tuloksellisuuden arviointia
- Tasalaatuista toimeenpanoa vakioresursseilla
- Esimerkkejä:
    - Yksityistieavustukset
    - Vesienhoidon rahoitus ja vaikuttavuuden seuranta

Valtionavustusten toimeenpanon ohjaus

- Ministeriöhallinnonalojen rahoituksellinen osaaminen ja ohjauskäytännöt vaihtelevat
  - Heijastuu toimeenpanon ohjauksen laatuun ja vaikuttavuuteen
- Vahva poikkihallinnollinen osaaminen voisi parantaa rahoituksen kohdentamista ja tuloksellisuutta
  - Nykyinen hallinnollinen ja lainsäädännöllinen rakenne ei tätä systemaattisesti tue

EU-osarahoitus valtioavustuksessa

- Kansallisten valtionavustuskäytäntöjen yhtenäistäminen sovitetaan EU-sääntöihin
    - Vältetään hallinnollista lisätyötä
- Maaseuturahoituksen järjestelmä pääosin toimiva ja vakiintunut
- Prosessit ja ohjeistus ovat selkeitä sekä viranomaisille että hakijoille

Keskeiset huomiot tarkastusvaliokunnalle

- **Puutteelliset tiedonsaantioikeudet**
  - Eivät vastaa valtionavustusviranomaisen tarpeita
  - Heikentävät käytön valvontaa ja vaikuttavuusarviointia
- **Rahoituksen ennakoitavuus**
  - Edellytys tasalaatuiselle toimeenpanolle
  - Tukee tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta
- **Toimeenpanon ohjaus**
  - Osaaminen ja ohjauskäytännöt vaihtelevat
  - Poikkihallinnollisuus voisi parantaa tuloksellisuutta
- **EU-osarahoitteinen rahoitus**
  - Valtionavustuskäytäntöjen yhtenäistäminen sovitetaan EU-sääntöihin